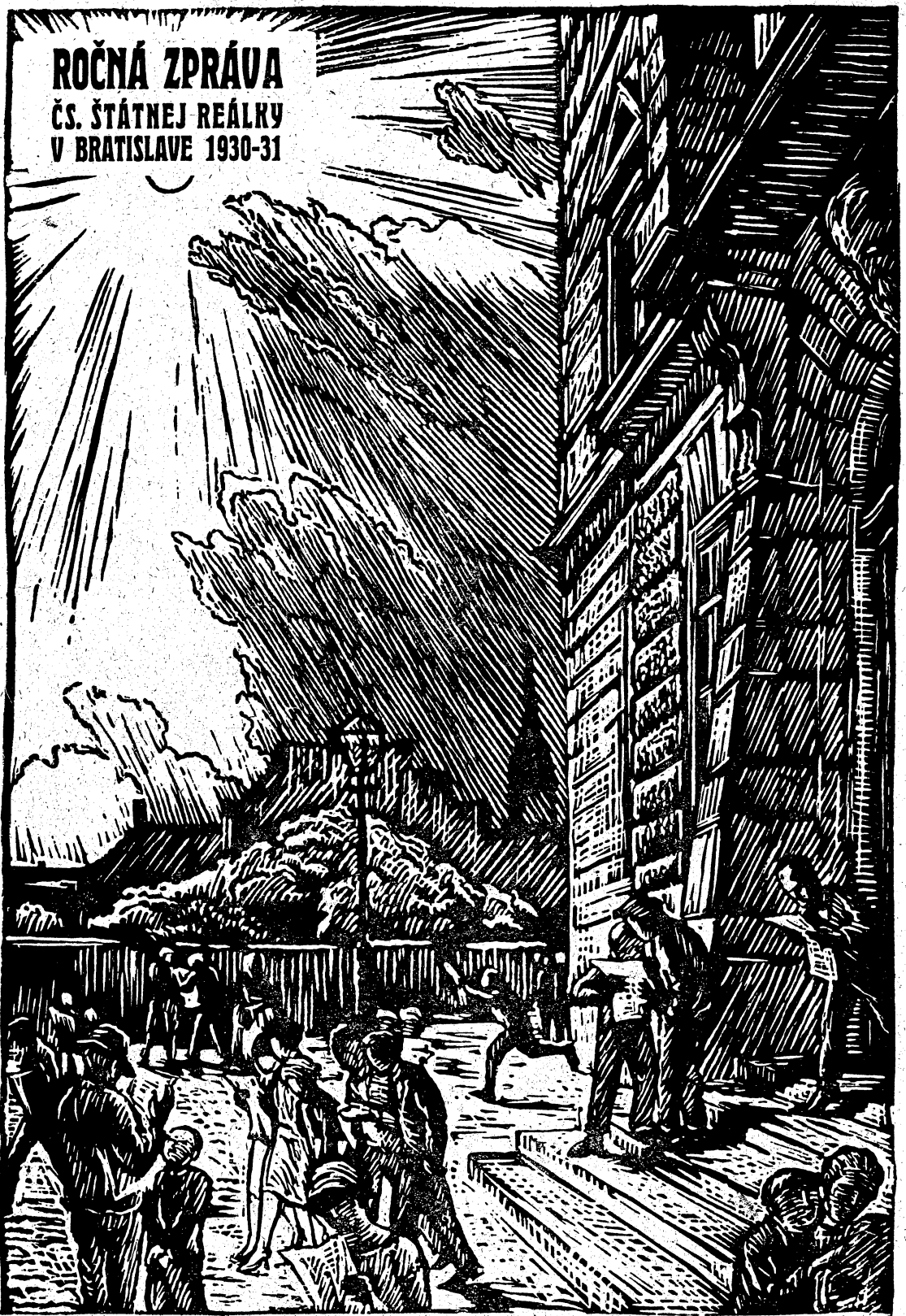

ROČNÁ ZPRÁVA
ČS. ŠTÁTNEJ REÁLKY
V BRATISLAVE 1930-31

LXXXI. ROČNÁ ZPRÁVA

ČS. ŠTÁTNEJ REÁLKY V BRATISLAVE

ZA ŠKOLSKÝ ROK 1930-31.

OBSAH: Predložky pre, pro a predpony pre-, prie-, pri-, pro-,
prú- v slovenských nárečiach a v spisovnej slovenčine.
Napísal dr. V. Vážny.

Zprávy školské za rok 1930/31.

Sostavilo riaditeľstvo.

Obálka: Pôvodný linoryt od prof. Karla Štiku.

Slovenská
pedagogická
knížnica
Bratislava

Z-32

Václav Vážný:

Predložky pre, pro a predpony pre-, prie-, prí-, pro-, prí- v slovenských nárečiach a v spisovnej slovenčine.

V dnešnej spisovnej slovenčine sa zachovali z pôvodných, celkom odlišných praslovanských predložiek a predpôn *per* (stsl. *prě*, sloven. *pre*, čes. *pře* atď.) a *pro* (stsl. *pro*, čes. a rus. *pro* atď.), len typy: predložka *pre* a predpona *pre-*, *prie-* zo základu *prě*; z pôvodnej predložky a predpony *pro*, *pro-* zostali len ojedinelé zbytky predpony *pro-*: *prorok*, *prospeť*, *prospevať*, *prospech*, *prozretný*, *prozretnosť*.

Pôvodne v jazykoch slovanských boli: predpona *per* (*prě*) a predložka a predpona *pro*. Predložka *per* (*prě*) bola zatlačená predložkami *prězъ*, *prěsъ*, čes. *přes*, *přese* (na pr. *přesto přese všecko*), sloven. *prez* = *cez*, *čez*. — Dnešná slovenská, poľská, hornolužická a dolnolužická predložka *pre* vznikla pravdepodobne druhotne — sovsheobecnením predpony *prě-* miesto pôvodného rozlišovaného *prě* a *pro-*; i podoba pôvodnej predložky *pro* sa zmenila na *prě*. (Vid' W. Vondrák, Vergleich. slav. Grammatik, II, 1908, str. 384.) V poľštine šla táto zmena ešte ďalej, tam zvíťazila predpona *prze-* a vytisla i počiatočné *pro-* v iných prípadoch, ako *przeciw*, *przeciwko* = čes. alebo sloven. *proti*, *naproti*; *przeciwnik*, *sprzeciwiuc się* = čes. a slov. *protivník*, *zprotiviti se*, *sprotiviti sa*. (Vid' na pr. A. Brückner, Słownik etymologiczny języka polskiego, Kraków 1927, str. 441.)

Základom podoby českej a slovenskej predpony *prě-*, *pre-* je indoeuropská a praslovanská predložka *per*, ktorú vidíme v litev. *per*, lat. *per*, gréc. *peri*, ind. *pari*, got. *fair* (čítaj *fer*), v dnešnom nem. *ver-* (v predpone veľmi rozšírenej, najrozmanitejších významov, v ktorej pravdepodobne splynuli i iné neprízvučné podoby), na pr. *verfolgen*, *verlauten* a pod. V jednotlivých slovanských jazykoch má staré indoeuropské **per* zvláštne podoby podľa jednotlivých jazykov slovanských, tak čes. *prě-*, *při-* (zo staršieho *prie-*), poľ. *prze-*, sloven. *pre-*, *prie-*, staroslov. *prě*, srbocharv. *pre-*, *prije-*, slovin. *pre-*, rus. *pere* atď. (zobecnela forma, ktorá vznikla pôvodne len pred počiatočnou spoluhláskou druhého člena složeniny). Srov.

na pr. stsl. *prěbiti*, srbocharv. *prebiti*, slovin. *prebiti*, sloven. *prebit*, čes. *prěbiti*, pol. *przebić*, rus. *пéребитъ* atď.

Ako predpona vyskytuje sa *prě-* vo všetkých jazykoch slovan-ských a označuje pohyb nejakým priestorom alebo predmetom s rôznymi modifikáciami, prechod s miesta na miesto, trvanie deja nejaký čas a pod.

Pri mene prídavnom alebo podstatnom stupňuje pojem druhého člena, srov. na pr. sloven. *predobry*, *prekrásny*, čes. *škoda přeškoda*, *běda přeběda*, srbocharv. *prekrasan*, pol. *przezacny* = prevzácny, rus. *prekrasnyj* a pod. (Viď Vondrák, Vergl. slov. Gram., II, str. 384.)

Praslov. predložka a predpona *pro* súvisí s lat. *pro*, *prō*, gréc. *pro*, lit. *pra*, got. *fra*, irským *ro*. Ako predložka vo význame spis. sloven. *pre* sa udržalo *pro* len v ruštine a češtine a — ako ukážem ďalej — dialekticky na západnom Slovensku. V ostatných slovan-ských jazykoch sa vyskytuje *pro-* len ako predpona, označujúc pohyb predmetom v nejakom smere, trvanie deja nejaký čas alebo i iné modifikácie významové. Srov. čes. *prochoditi*, *prosekati*, *provázeti*, *prožiti*, stsl. *prochoditi*, *promysliti*, srbocharv. *proživjeti*, *prolamati*, *promisliti*, rus. *prochoditъ*, *prosěkatъ*, *prožitъ* atď. U prídavných mien má *pro-* význam zdrobňujúci, srov. čes. *probělavý*, *prošedivělý*, *prožloutlý*, srbocharv. *prosjed* = prešedivý, našedivý, *prokisao* = prekyslý, nakyslý, rus. *prokisloe* (vino, pivo), *prosedъ* a pod.*)

V dnešnej spisovnej slovenčine — ako sme sa zmienili už vyššie — a v poľštine sa nezachovalo prasl. *pro* ani ako predložka ani ako predpona, okrem niektorých ojedinelých složenín, sloven. *prorok*, *prospeť*, *prospech*, *prozreteľný*, *prozreteľnosť* (z biblickej češtiny), pol. *prorok*, *prowadzić* a pod.

Ale v ľudovej reči slovenskej stretávame sa s dosiaľ živou podobou predložky i predpony *pro*. Naším študentom z okolia bratislavského iste sú známe spojenia predložkové ako *pro Boha*, *pro nás* a pod., príslovka *proč* a predpony *pro-*, *prú-* (z **prō-*), na pr. *prodat*, *probudit* či *probudzit* — *prúvod*, *prúsek* a pod., proti spis. sloven. *pre Boha*, *pre nás*, *prečo*, *predať*, *prebudiť*, *prievod* a pod.

Predložka *pro* a predpona *pro-*, *prú-* sa zachovala na oblasti najzápadnejšieho Slovenska v okresoch: skalickom, senickom (bez Bratislavského), Jablonice, Cerovej-Lieskového a Hradišťa), malackom a bratislavskom na západ od Malých Karpát, za Karpátami v Račištorfe a Vajnorochoch.

Uvedieme niekoľko dokladov z niektorých osád tejto západo-slovenskej oblasti.

*) Srov. od jednakého koreňa na inom stupni samohlásky predponu *pra-*, zosilujúcu význam mena podstatného alebo prídavného, na pr. čes. a sloven. *prastarý*, *praotec*, srbocharv. *prastar*, *praotac*, pol. *prababka*, *praojciec*, rus. *praotec* a pod.

- Zo Skalice: *pro Boha, pro teba, pro mja — za mja; proč; prodat, prohrát prokletý; projev(f), prohra, propast, prodaj; průvod(t), išli f průvode; průvoca, průlom, průmysel;*
ale *prechmat, preklad(t), prevrat, prisada* (= priesada) a pod.
- Z Holiča: *pro Boha; proč; probudit, prodat, prohrát, prokletý, procháska, prohra, propast; průsmyk, průvod(t), průvo(d)ca;*
ale *preklad(t), prevrat, presila* a pod.
- Z Trnovca: *pro Boha; proč; probudit, prodat, prohrát, procháska, proklatý; prohra, propast, prodaj, prohubyňa* (= prehlbeň), *prohyb(p); průvo(d)ca;*
ale *prehled(t)* (má mauý prehled o něčem), *prejav(f), prevrat, preklad(t), prikuadník* (= priekladník, pristavené miesto u steny, kde je krm pre statok a kde spáva paholok), *prisada*.
- Z Brodského: *pro Boha; proč; prodat, prohrát, proklatý; prohra, propast; průlom, průsmyk, průvod(t), průvo(d)ca, průhyb(p), průchod(t)* (= čes. průchod);
ale *prechod(t)* (= čes. přechod), *preklad(t), prevrat* a pod.
- Z Letničia: *pro Boha, proč; prodat; prohra, propast; průvod(t), průvo(d)ca, průchod(t)* (cez zahradu a pod.);
ale *prelom, prevrat, prisada* atď.
- Zo Šaštína: *pro Boha; proč; prodat, prohrát, proklatý* atď.
- Z Rovenska: *pro Boha; proč; probudzit sa; prodat; prohrát, prochácka; proklatý, prohra, propast;*
ale *prechod(t), preháňka, prevrat* a pod.
- Z Prietrža: *pro Boha; proč; probudzit, prodat, propast, prodaj, prodajný, prohra* (prohráu peňize f kartách), *sprůvod(t)* (pohrebný);
ale *preháňka, premena, prevrat, pretrhy* (bjehá o pretrhy = o preteky), *příčinek* (= priečinok), *prikuadník*.
- Z Kuklova: *pro Boha; proč; prodat, prohrát, prohra, propast, prodaj; průlom, průsmyk, průvod(t), průvo(d)ca, průmysel;*
ale *prekuad(t), prechod(t), premena, prevrat* a pod.
- Z Malaciek: *pro Boha živého; proč; prodat, prochácka, propast, průvod(t);*
ale *prechmat, prekuad(t), prevrat, prehrátka* (= priečinok).
- Z Plavec. Sv. Mikuláša: *pro Boha, proč; prodat, prohrát, prochácka, prodaj, prohra, propast; průmysel, průvod(t), průchod(t)* (= č. průchod);
ale *prechod(t)* (čes. přechod), *preháňka, prehled(t), prevrat*.
- Z Kuchyne: *pro Boha, proč; prodat probudit, propast; průlom, průmysel, průvod(t)* atď.
- Z Hochštetna: *pro Boha, proč; prodat, prohrát* (ale *prebudzit*), *prohra, propast; průvod(t), průvo(d)ca* (málo uživané).

Zo Zohora: *pro Boha, proč, probudzit sa, prodat, prohrát; prohra, propast; průsmyk, průvod(t), průvoča* atd.

Zo Stupavy: *pro Boha, proč, prodat, prohrát, sprovodzit, propast, prohra, prohlubina; průlom, průsmyk, průmysel, průvod(t), průvo(d)ca, průsek, průsvitný;*
ale *prehmat, preklad(t), prevrat* a pod.

Z Račištorfa a Vajnora: *pro Boha, proto, proč, prodat, propast, průvod(t), průvo(d)ca;*
prečin, premena, prevrat a pod.

V Cerovej-Lieskovom už je predložka a predpona *pre: pre Boha, prebudzit, prepast, prehra* a pod., rovnako je v Osuskom a v Jablonici, kde popri *pre, prečo, prepast, predaj*, je ešte *průvod, průvo(d)ca* vedľa *sprívod, sprivo(d)ca*.

V Hradišti p. Vrátnom už je ako všade inde na Slovensku ďalej na východe *predat, predaj — priepast, priesmyk, prievod* atd.

Podobne i za Karpatmi na východ od Bratislavy za Račištorfom a Vajnorami sa stretáme ešte s podobami s predponou *prů-* v osadách, kde už zmizly podoby s predponou *pro*; tak v Ivánke, Farnej, Slov. Gróbe a Pezinku sa hovorí: *průvod, průvo(d)ca*, ale *pre, preto, prečo, predat, prepast* a pod.

Na východ od Malých Karpat na celom ostatnom Slovensku splynula pôvodná praslov. predložka a predpona *pro* s *pre* a javí sa ako predložka *pre* a predpona *pre-*, v dlhej slabike podľa nárečí *pré-, prie-* či *pri-*. A tomuto stavu odpovedá v duchu stredoslovenských nárečí i spis. slovenská predložka *pre* a predpona *pre-*, *prie-*. Predpona *pro-* sa zachovala len vo vyššie uvedených ojedinelých slovách, kde sa už necíti jej funkčný predponový charakter, alebo vlivom biblickej češtiny.

*

Pre spisovnú slovenčinu je však dôležité ustálenie rozdielov významových alebo kvantitý niektorých sporných prípadov menných složenín, z ktorých zylášte otázka kvantitý slova *prevrat* či *prie-vrat* dostávala temer i príchuf politickú.

Uvediem najprv podľa pôvodu a významu doklady zo spisovnej slovenčiny, ako sa v literatúre ustálily a ako sú uvedené v pravopisnom slovníku prvých úradných Pravidiel slovenského pravopisu, a srovnám so stavom v spisovnej češtine.

1. Predpona *pre-* = čes. *pře-*:

prečin = čes. *přečin*, trestný *prečin* (iné je *priečin*, *priečinok* v stole, v skrini); *prehľad*, *prehľadný* = čes. *přehled*, *přehledný* (iné je *prieľhad*, *prieľhadný* = čes. *průhled*, *průhledný*); *prechod* (na pr. *cez most*), *prechodný* (na pr. *čas*), *prechodník* = čes. *přechod*, *přechodný*, *přechodník* (iné je *priechod*, na pr. *domom, prie-*

chodný, na pr. *dom* = čes. průchod, průchodní); *prehmat*, *prechmat*, *prechvat* = čes. přehmat, přechmat, přechvat; *preklad* = překlad; *prekupný*, *prekupník* = čes. překupní, překupník; *prelom* = čes. přelom (iné je *prielom* = čes. průlom, na pr. *na fronte*); *prelud* = čes. přelud; *premvka*, *preprava* = čes. přeprava = doprava (iné je *priprava* = *prihrada*); *premena* = čes. přeměna (i proměna); *prepáčky*, *prezvedy* = čes. přezvědy; *prepis* = čes. přepis; *prepona* = čes. přepona; *prepych* = čes. přepych; *presila* = čes. přesila; *prestup* (= *prestúpenie*, na pr. *s triedy do triedy*), *prestupný* = čes. přestup, přestupný (iné je *priestupok* [trestný], čes. přestupek); *pretisk* = čes. přetisk; *pretek*, *preteky*, *o preteky* (srov. čes. *o překot*, *o závod*); *pretras* = čes. přetřes; *prevaha* = čes. převaha; *prevod* = čes. převod, prevedenie (iné je *prievod*, *sprievod* = čes. průvod); *prevoz* = čes. převoz, prevezenie (iné je *prievoz*, *prievozná*, *prievozník* = čes. přívoz, přívozná, přívozník alebo průvoz, průvozná; *prevrat* = čes. převrat.

2. *pre-* = čes. *pro-*:

predaj = prodej; *prehra* = čes. prohra; *prechádzka* = čes. procházka; *prejav* = čes. projev; *prejmadlo* = čes. projímadlo; *premena* = čes. proměna (i přeměna), pod. *premenčivý*, *premenlivý*; *prepitné* = čes. zpropitné.

3. *prie-* = čes. *pří-* (z *prie-*, *prie-*):

priečinok = *priehradka*, čes. příčinek, příhrada (iné je *prečin*, čes. přečin); *priehrada*, *priehradka* = čes. příhrada i přeprada, příhrádka i přeprádka; *priekopa* = čes. příkop, příkopa; *priekor*, *priekorie* = čes. příkoří; *prielaz* = čes. přílaz (lavička cez plot, kade sa prelezá); *prielož*, *prieložný* = čes. příloha, úhor; *prieruba* alebo *prieluba* (otvor vysekaný v lade), srov. čes. příruba (skruž, okruh, příruba nosníku. Kott, Slovník VII, 482, II, 1077) a miestne přerub, přerubí, přerubla i přelubňa (Kott 2, 971 a 7, 440 a 446); *prieval* (vody, vzduchu a pod.) = čes. příval (i průval).

4. *prie-* = čes. *prů-*:

priebeh = čes. průběh (iné je *pribeh* = čes. příběh); *prieboj* = čes. průboj (iné je *priboj* = čes. příboj); *prieduch*, *priedušný*, *priedušnica* = čes. průduch, průdušný, průdušnice; *priehlad*, *priehladný* = čes. průhled, průhledný (iné je *prehlad*, *prehladný* = čes. přehled, přehledný); *priehon* = čes. průhon; *priechod*, *priechodný* = průchod, průchodný (iné je *prechod*, *prechodný*, *prechodník* = čes. přechod atd.); *prielom* = čes. průlom (iné je *prelom* = čes. přelom); *prieliv* = čes. průliv (iné je *priliv* = čes. příliv, opak odlivu); *priemer*, *priemerný*, *priemerne* = čes. průměr, průměrný (iné je *primer* = čes. průměr); *priemet*, *priemetný* = čes. průmět, průmětný (iné je *premet* = čes. přemet); *priemysel*, *priemyselný* = čes. průmysl); *prieplav* = čes. průplav; *prieraz* = čes. průraz, prezazenie; *prierez* = čes. průřez; *priesek* = čes. průseč; *prieskok* =

čes. průskok; *priesmyk* = průsmyk; *priesvit, priesvitný* = průsvit, průsvitný; *prietah* = čes. průtah; *prietrh* či *prietrž* = čes. průtrž, kýla; *prievan* = čes. průvan; *prievidný* = priesvitný, priehľadný; *prievod* i *sprievod, (s)prievodný, (s)prievodca* = čes. průvod, průvodní, průvodce (iné je *prevod, prevodný* = převod, prevedenie); *prievoz* (na pr. tovaru cez inú zem), *prievozný* (na pr. prievozné clo) = čes. průvoz, průvozný; *priezor* = čes. průhled; *priezračný* = čes. průzračný.

Predpony s odchylnou kvantitou slovenskou a českou.

1. *prie-* = čes. *pře-*:

priestupok (trestný) = čes. přestupek, iné je *prestup* = pre-stúpenie, prestupný; *prieberavý, prieberčivý* = čes. přeberavý, pře-bíravý.

2. *prie-* = čes. *pro-*:

priehľbeň, priehľbina = čes. prohlubeň, prohlubina; *priehyb, priehyba, priehybina* = čes. prohyb, proluka; *priepasť, priepastný, priepastník, priepadľisko* = č. propast, propastný, propadľišťe; *priepust* = čes. propust (vody) i prepustenie (na pr. učňa po vyučení); *priestor, priestranný, priestraň, priestranstvo* = čes. prostor, pro-stranný, prostranstvo.

Zo slov, ktoré sa nevyskytujú v češtine, upozorňujeme na tieto:

priehlavok = čes. nárt; priehlavková kosť; *priekrst* = a) kto premenil vieru, b) prekrstienie; *priesada* = čes. sazenice.

Kvantita mien s predponou *pre-, prie-*, v jadre shodná s češtinou, ako ukazuje väčšina našich dokladov, už bola v spisovnej reči slovenskej dost pevne stanovená v duchu živej reči i literárnej tradície. Len v niektorých ojedinelých alebo menej užívaných slovách nebolo pevnej istoty. Tak skoro po prevrate sa prišlo s návrhom písať *prievrat* proti čes. *převrat*. Na obranu slova *prievrat* sa uvádzalo: 1. že sa dlži predpona *pre* ako *na-, do-, pri-, u-, vy-, za-*; *pre-* sa vraj nedlži len v troch výnimkách: *preklad, prehľad, prepis* (Slovenské Pohľady, XLIV, str. 214—216); 2. že sa tak skutočne i dnes hovorí (tamtiež 295); 3. že sa tak v slovenskej literatúre písalo a píše (tamtiež 296).

Tieto tvrdenia však musíme opraviť:

1. Ako kvantita iných kompozít i dĺžka či krátkosť slovenskej predpony *pre-, prie-* súvisí so starobylými prízvukovými a kvantitatívnymi pomery slovanskými. Pôsobily tu ovšem na ustaľovanie tej či onej podoby i analogické vyrovnanie i snaha po rozrôznení významovom. Iste i zjednodušenie pôvodných dvoch predpôn na jednotné *pre-, prie-* poskytovalo väčšiu možnosť vyrovnaniam kvantity.

V jadre však byly osudy týchto predpôn, čo sa týka kvantity, spoločné na oblasti českej a slovenskej, ako je tomu u ostatných predpôn.

Srovnajme na pr. českú a slovenskú kvantitu rôznych typov složených slov (podľa Vondráka, Vergleich. Gram. I², str. 689 a n.):

čes. soumrak, soused, slov. súmrak, sused; výkaz, zákaz, příkaz, slov. příkaz, úkaz; úžas, náklad, základ, výklad; náhled, slov. náhled, příděl, úděl, slov. přídel, údel;

zákon, výkon; východ, příchod, slov. príchod, záchod; výboj, výbor, zábor, úbor, příbor, přínos, přítok, slov. príbor, prínos, prítok; vývoz, výnos, únos; národ;

ohled, rozhled, pohled, slov. ohľad, rozhľad, pohľad, okus, pokus, osud, rozkaz, povlak, oblak, otřes, slov. otras, obvaz, slov. obväz, provaz, slov. povraz, poklad; půvab, slov. pôvab;

prorok, potok, otok, ostroh, pohřeb, slov. pohreb, dovoz atd.

Kvantita predpôn uvedených typov čes. a sloven. sa shoduje temer podivuhodne.

Vid i soznam menných kompozít Klačku v Slov. Pohľadoch, XLIV, str. 214 a 215, kde je shoda v kvantite predpôn slovenských a českých temer naprostá, keď nehľadíme na niektoré slová dialektické alebo umele tvorené.

2. Ani v živej reči slovenskej sa nevyskytuje *prievrat* ani na strednom Slovensku v takom rozsahu, ako sa domnievali jeho navrhovatelia v tomto znení. Anketou dotazníkovou som nezistil nikde väčšiu súvislú oblasť užívania slova v podobe s *prie-*; vyslovujú tak len miesty v starej stolici Zvolenskej, zvlášte pri Brezne, kde tu v Turci, Liptove alebo v stolici Trenčianskej, ale zväčša i popri podobe *prevrat*, známej na ďaleko najväčšej časti Slovenska, alebo i v inom význame (na pr. z Pukanca mi píšu, že rozlišujú *prevrat* = štátny prevrat a *prievrat* = zrylovaná zem).

3. Že ani vývoj literárnej tradície nedáva za pravdu forme slova *prevrat* s *prie-*, ukáže jasne i pripravovaný literárny slovník slovenský.

V jadre tedy kvantita slovenských menných složenín s predponou *pre-*, *prie-* odpovedá kvantite českej; tých niekoľko spisovných slovenských odchýliek kvantity *prie-* proti českému *pře-*, *pro-*, ktoré sme si uviedli na str. 8 sub 1, 2, je možno vyložiť ako dlžky sekundárne, keď u všetkých uvedených príkladov — okrem *priestor*, *priestranný* — máme doložené v živej reči i pôvodné podoby s krátkou samohláskou *pre-*. (Vid v Kábalovom Slovenskom slovníku.)

Školské zprávy za rok 1930/31.

I. Učiteľský sbor.

Zmeny: Zo sboru odišli: Zat. prof. Ph. dr. *Jozef Bečka*, ktorý bol pridelený II. Rg na Král. Vinohradoch. Po službe vojenskej zat. prof. *Oldrich Čermák* I. IV. na R Praha XVI. Zat. prof. *Prokop Chadim* na Rrg v Leviciach. Zat. prof. *Jaroslav Pacák* na Rg v Trnave. Supl. prof. *Bohumil Ptáček* prepustený zo služby školskej, aby konal voj. povinnosť. Ústavom Komenského vo Viedni zostali pridelení prof. dľa § 70.: Ph. dr. *Anna Hájková*, Ph. dr. *Anton Schroller*, *Václav Vrbský* a zat. prof. *Viktor Krésta*.

Do sboru prišli: prof. (§ 70.) *Marie Michková* z DRrg v Košiciach a zat. prof. *František Mareš* z Rg vo Vyškove.

Pán farár Em. B. Lukáč prestal byť katechetom ev. náb. a. v.

Prof. Ph. dr. *Stanislav Kamarýt* a *Jozef Ponocný* boli členmi zkušobnej komisie pre učiteľov s vyuč. jazykom slovenským. Prof. Th. dr. *Štefan Bezák* bol členom zkušobnej komisie pre učiteľov s vyuč. jazykom maďarským, viedol správu škôl kongregácie Notre Dáme v Bratislave. — Prof. *Josef Houdek* učil telocviku na bratislavskej obchodnej akademii. Prof. *Karel Štika* viedol grafické kurzy na škole pokrač. a živnostenskej, vyučoval na Pedagogickej akademii v Bratislave. Na kurzoch Ped. akademie vyučoval chemii prof. dr. *Stan. Kamarýt*, okrem toho bol členom Kultúrnej komisie mesta Bratislavy. Profesor *Dolínek* vyučoval na učiteľskom ústave v Bratislave. Prof. dr. *Ján Marušiak* bol správcom spoločného internátu bratislavských škôl stredných. Prof. dr. *Václav Vážný* bol súkr. docentom filoz. fakulty univerzity Komenského, predsedom jazykového odboru Maticy Slovenskej v Turč. Sv. Martine, členom vedeckej zkušobnej komisie pre učiteľov škôl stredných v Bratislave, členom slov. pracovného výboru št. ústavu pre ľudovú pieseň. Ph. Dr. *Ján Húsek* bol tajomníkom Národopisnej rady pre Slovensko a členom rôznych vedeckých a muzeálnych spoločností. Mal snížený vyučovací úväzok z dôvodov vedeckej práce. Bol vymenovaný riadnym členom »Čsl. spoločnosti pro studium menšinových otázek« v Prahe. Vláda kráľovstva Jugoslávie vyznamenala ho rádom sv. Sávu IV. tr. za vedeckú a kultúrnu prácu.

Stav učiteľského sboru:

1. *Karel Hepner*, riaditeľ. F 7abs; 8 hod.
2. *Rudolf Auerhan*, prof. Bol prikázaný ako správca št. učit. ústavu v Lučenci.
3. *Th. Dr. Štefan Bezák*, prof. Nb 1—722 + exh. Od 11. I. do 11. III. 31 triedny 3.
4. *Ján Bršlica*, prof. Na zdravotnej dovolenej.
5. *Oldřich Čermák*, zat. prof., mal dovolenú pre konanie voj. povinnosti do 31. III. 31. Od I. IV. na R Praha XVI.
6. *Matúš Černák*, zat. prof. Do 31. I. 31: D 1ab₂, 3₂, 4b₃, 6₂, 7ab₆, Z 4ab₄, 6₂; 21 hod. Od 1. II. do 31. III. 31: D 4b₃, 5₂, 6₂, 7ab₆, Z 4b₂, 6₂, N 3₃; 20 hod. Od 1. IV. 31: D 4b₃, 5₂, 6₂, 7ab₆, Z 4b₂, 6₂, N 3₃ Ph 7ab₄; 24 hod. Triedny 7a. Správca zemepisných a dejepisných sbierok.
7. *Alois Dolinek*, prof. Čs 2b₅, N 2b₄, 4ab₄, 7ab₄; 17 hod. Triedny 2b.
8. *Ph. Dr. Anna Hájková*, profesorka (§ 70), prikázaná službou reálke Komenského vo Viedni.
9. *Josef Houdek*, prof. Do 31. I. 31: D 5₂, Z 3₂ 5₂, T 1—722; 28 hod. Od 1. II. 31: Z 5₂, T 1—722; 24 hod. Triedny 5. Správca telocvičných sbierok.
10. *Ph. Dr. Ján Húsek*, prof. Čs 7abs, Fr 4a₄; 12 hod. Správca žiackej knižnice. Snížený úväzok.
11. *František Kadlec*, prof. Do 31. I. 31: Čs 1a₅, 3₄, N 1a₄, 3₃, 5₂; 18 hod. Od 1. II. 31: Čs 1a₅, 3₄, N 1a₄, 5₂; 15 hod. Triedny 1a. Správca profesorskej knižnice.
12. *Ph. Dr. Stanislav Kamarýt*, prof. Do 31. I. 31: Ch 4—611 + cv. chem₂, Z 1ab₄, Ph 7ab₄; 21 hod. Od 1. II. do 6. III. 31: Ch 4—611 + cv. chem₂, Ph 7ab₄; 17 hod. Od 7. III. do 31. III. 31: Ch 4—611 + cv. chem₂, M 1abs, Ph 7ab₄; 25 hod. Od 1. IV. 31: Ch 4—611, + cv. chem₂, M 1abs; 21 hod. Správca chemických sbierok. Od 11. I. do 11. III. 31: M 2abs (časť úväzku profesora Zdráhala).
13. *Viktor Kresta*, zat. prof., prikázaný reálke Komenského vo Viedni.
14. *Ph. Dr. Otakar Levý*, prof. Čs 4ab₆, 6₃, Fr 5₃, 7ab₄; 16 hod. Triedny 4b.
15. *František Mareš*, zat. prof. Čs 1b₅, 2a₅, 5₄, Fr 4b₄; 18 hod. Triedny 1b. Do 30. IV. adm. pom. sila.
16. *Ph. Dr. Ján Marušiak*, prof. D 2ab₄, 4a₃, Z 2ab₄; 11 hod. Triedny 2a. Mal snížený úväzok.
17. *Marie Michková*, prof. § 70. M 4abs, 7a₅, G 4ab₆, 7ab₄; 23 hod. Triedna 4a. Od 11. I. do 11. III. 31: G 6₂ (reduk.) 51 (časť úväzku prof. Zdráhala).

18. *Gizela Ormayová*, prof. M 64, 7b₅, F 3₃, 4ab₄, 6₄; 20 hod; Triedna 7b. Správkyňa fyzických sbierok. Od 11. I. do 11. III. 31: M 3₃ (časť úväzku prof. Zdráhala).

19. *Ludmila Pásková*, prof. (§ 70) št. dievč. ref. reál. gymnázia P 1b₃.

20. *Jozef Ponocný*, prof. Do 31. I. 31 na zdravotnej dovolenej. Od 1. II. 31: D 1ab₂, 3₂ F 1ab₄, 3₂, 4a₂; 12 hod. Snížený úväzok. Od 1. V. adm. sila pomocná.

21. *Ph. Dr. Antonín Schroller*, prof. (§ 70), prikázaný službou reálke Komenského vo Viedni.

22. *Jarmila Šperglóvá*, prof. Fr 3₄, 6₃, N 1b₄, 2a₄, 6₂; 17 hod. Triedna 6.

23. *Karel Štika*, prof. (§ 70). Do 11. okt.: K 2abs, 3₃, 7ab₄; 15 hod. Od 12. okt.: K 2abs, 3₃, 5b₃, 6b₂, 7ab₄; 20 hod.

24. *Ph. Dr. Václav Vážný*, docent univerzity Komenského, prof. Mal úplnú vedeckú dovolenú.

25. *Jaroslav Votruba*, prof. Do 11. X. 31: M 1abs, K 1abs, 4ab₄, 5₃, 6₂; 25 hod. Od 12. X. do 6. III. 31: M 1abs, K 1abs, 4ab₄, 5a₃, 6a₂; 25 hod. Od 7. III. 31: Snížený úväzok: K 1abs, 4ab₄, 5a₃, 6a₂; 17 hod. Správca kresliarskych sbierok.

26. *Václav Vrbský*, prof. (§ 70). Bol prikázaný službou reál. gymnáziu Komenského vo Viedni.

27. *Ján Zbořil*, prof. P 1a₃, 2—7a₇; 20 hod. Správca prírodopisných sbierok.

28. *Karel Zdráhal*, prof. § 70. M 2abs, 3₃, 5₄, G 3₂, 5₃, 6₃; 23 hod. Triedny 3. Správca geometrických sbierok. Od 11. I. do 11. III. 31 mal zdravotnú dovolenú.

29. *Léon Chollet*, lektor Komenského a Masarykovej univerzity, smluvný profesor. Fr 7ab₂.

30. *Anna Dočkalová*, učiteľka spevu. Učila spevu v 1. a 2. odd.; 8 hod.

31. *Rudolf Biringer*, gener. vikár cirkvi československej. Nb. českoslov. 2 odd. po 2 hod.

32. *Ludevít Hrdlička*, prof. št. dievč. ref. reál. gymnázia, Nb. ev. a. v. a českoslov. (spoločne pre všetky bratislavské stredné školy, vyššie i nižšie triedy).

František Škubník, školník.

2. Kronika.

Vyučovanie začalo 3. septembra a dialo sa celkom pravidelne bez prerušenia. Maturitné zkúšky v jasnóm termíne boli vykonané za predsedníctva pána vrchného šk. radcu z. š. i. M. Stolárika v dňoch 9. a 10. októbra popoludní; podrobilo sa im päť verejných žiakov, z tých 2 boli reprobovaní na pol roku, 3 uznaní dospelými

väčšinou hlasov, 3 externisti, 1 odstúpil pred zkúškou, 1 medzi zkúškou, 1 bol reprobovaný na pol roku. V dňoch 11., 12. a 13. októbra ústav sa účastnil víťania p. prezidenta republiky T. G. Masaryka. Tento pocítil ústav zápisom do pamätnej knihy, ktorú vkusne upravil prof. Karol Štika. Dňa 28. októbra bola oslava výročia RČS.; bola usporiadaná akademia vzdelávajúcim krúžkom »M. R. Štefánik«. Oslavnú reč povedal VI. Nemeč VIIIb, recitácie mali žiaci a žiačky: Tarzícius Havlovič IVa, Jozef Marjánko VIIa, Bohuslava Robová III. Po akademii boli zaspievané štátne hymny. Hudobné čísla mal žiak VI. tr. Jaroslav Nový. Dňa 11. januára zlomil si nohu prof. Karol Zdráhal. Po dobu dvojmesačného liečenia bol zastupovaný tiež výpomocnými silami: Karolom Lerlom z Rg. v Bratislave do 11. februára, od toho času pí. Růženou Schmilaurovou z DRrg. a prof. Jurajom Tatárom z Rg. Dňa 17. januára bola usporiadaná nemecká recitácia p. Alfredom Rittigom, býv. režizérom Nemeckého zemského divadla v Prahe. Maturitné zkúšky vo februárovom termíne boli dňa 5. a 6. februára za predsedníctva pána v. šk. r. M. Stolárika; podrobili sa im štyria verejní žiaci, z ktorých 1 odstúpil behom zkúšky, 3 boli uznaní dospelými väčšinou hlasov, a 2 externisti, rovněž uznaní dospelými väčšinou hlasov.

Dňa 7. marca bola usporiadaná školská oslava narodenín pána prezidenta Československej republiky T. G. Masaryka. Slávnostnú reč mal žiak VII. tr. Jozef Viršík, vhodné recitácie mali B. Robová z III., Jozef Marjánko zo VIIa. Koncertné číslo huslové previedol žiak VI. tr. J. Ružinák za doprovodu Jaroslava Nového zo VI. Žiaci I. a II. tr. zaspievali dva sbory, ktoré boli s úspechom opakované na Sjazde slovenského študentstva vo Vládnjej budove dňa 15. marca. Sbory boli nacvičené učiteľkou spevu sl. Annou Dočkalovou.

Dňa 26. marca a 13. júna bol ústav prezretý p. z. š. inšpektorom v. š. r. M. Stolárikom.

Dňa 11. mája bola na ústave odborná inšpekcia kreslenia, prevedená p. odb. inšp. R. Prosom. Písomné zkúšky maturitné boli v dňoch 27., 28. a 29. apríla. Dňa 8. mája bola francúzska recitácia pána Romaina Alléona z Paríža. Na pamäť nebohého Majstra Viktora Dyka usporiadal vzdelávajúci krúžok »Štefánik« 20. V. smútočnú tryznu, pri ktorej o básnikovi prehovoril J. Novotný, žiak VIIa tr. Toho istého dňa navštívil ústav vzácny hosť, lužickosrbský skladateľ, Majster Bjarnat Krawc. Bol prítomný hodine spevu. Žiaci mu zaspievali pod vedením učiteľky spevu sl. A. Dočkalovej niekoľko národných piesní. Majster Krawc prehovoril k žiakom o Lužických Srboch a podal ukážky národných piesní.

Maturitné ústne zkúšky sa konaly od 22. do 26. júna 1931 za predsedníctva pp. Stanislava Kovandu, riaditeľa št. reál. gymn. vo Zvolene, a Ottu Šimáka, riaditeľa učit. ústavu v Bratislave. Ku zkúške sa prihlásilo 43 žiakov verejných a 1 externista. Zo žiakov verejných boli uznaní 6 dospelými s vyznamenaním, 31 žiakov do-

spelými, 5 má opravnú zkušku po prázdninách, 1 po pol roku. Externista bol uznaný dospelým väčšinou hlasov.

Behom školského roku bolo spomenuté za vyučovania štátnych sviatkov kráľovstva Jugoslávie, Rumunska a republiky Poľskej.

Cena Slovenskej ligy pre najlepšiu literárnu prácu nemohla byť udelená pre malý záujem. Školský rok bol ukončený 27. júna spomienkou na sv. Cyrila a Metodeja a ocenením významu Majstra Jána Husa; potom boli rozdane vysvedčenia.

Estetická výchova.

Ako lanského, tak aj tohoto školského roku bola na našom ústave pestovaná estetická výchova. V hodinách kreslenia, pokiaľ dovoľoval čas, soznámili sa žiaci s niektorými typickými predstaviteľmi umenia domáceho aj cudzieho, navštívili umelecké výstavy v Bratislave a vypočuli odborný výklad. Keď ich záujem neprestal v škole, ale odnášal sa k súkromnému štúdiu, bola im odporučená vhodná literatúra.

Umelecká výchova (tiež „výchova k umeniu“) nemá pevného programu v učebnej osnove predmetu. Ani učiteľ nemôže predvídať, do akých hĺbok zasiahnu jeho úvahy o tomto úseku života. Aj keď je mu cieľ cesty známy — uvádza sa: zvýšenie úrovne vkusu, citových mohútností, prevýchova srdca, atp. — je toľko ciest, ktoré sem vedú, že len výber daktorej z nich vyžaduje zkušnosti a zvláštneho taktu.

Sozramovanie žiaka s umením predpokladá nepochybne bezpečnú orientáciu so strany učiteľa. Ale ešte viac než znalosť umeleckej kultúry prednášajúceho je žiaducny jeho pomer k životu: zdravý nenarušený kriticizmus s pevným merítkom veľkosti, naprosté vedomie „čo chcem“ a „čo nechcem“, a v neposlednom rade úcta k slovu pri všetkej improvizáčnej mohútnosti.

Lebo „o umení nemožno hovoriť pedantsky stroho. Večný život umenia, jeho tempo vývoja, jeho premenlivá tvár pri tej istej podstate, jeho výkyvy, ale napojené rovnakým vzruchom — nemôžu k svojmu opísaniu potrebovať bežnej katedrovej reči s metódou výkladu a záverom zkušok. Naproti tomu improvizácia (lepšie: len jej forma!) nesmie sa zvrhnúť v rys susedskej poviedavosti. Ak škodí umeleckej výchove zrejmy akcent na „logické učlenenie“, je spôsob žoviálnej táravosti priamo zdrcujúci.

Lež ani žiak nie je zbavený daktorych ťažkostí. Mluva o umení je dnes doslova preťažená názvoslovím rovnako špeciálnym, ako sporným. O výklad umeleckej terminologie volajú samotní umelci z povolania. Už pre dorozumenie s publikom, ku ktorému sa umelec tak často manifestačne obracia, je potreba ustáliť význam terminov, aspoň najviac užívaných. — Stredná škola, ktorej ide nielen o čistotu jazykovú, ale predovšetkým o čistotu pojmov, bude prvým miestom potierania obecnej zmätenosti.

Bývalý historický smer v estetickej výchove — udržujúci sa v nauke o slohoch a kultúrnom dejepise, je na čase zmeniť od základu. Nie úplné vymietenie tejto složky, ale prehĺbenie o dôkladnejšie poznanie súdobej umeleckej tvorby, nie púhopúhe lpenie na „rýdže výtvarných problémoch“, ale dôkladnejšie poznanie celej tvorčej práce súčasnej doby — to musí byť príkazom.

Nech robíš čo robíš, nevyhneš sa tomu: V hodinách „kreslenia“ čo chvíľa dovoľávaš sa poezie: rytmus čiarový doplníš poukazom k hudbe; hovoriac bárs o expresionizme, vysvetlíš ho skoršie literárne a povahu formovej syntézy doložíš kde-čím. Jednoducho: je na tebe, milý učiteľu estetiky, abys v svojej snahe po zkrášení, t. j. zmnožení života sám neustal v jeho poznávaní a neprestajne si bol vedomý, že v prevážnej väčšine „cepovanie“ leť intelektu stojíš bezmála osamotený so svojou snahou o kultúru srdca.

Telesná výchova.

Vlani som na tomto mieste napísal, že bolo možné pozorovať medzi žiactvom nášho ústavu zvýšený záujem o telesnú výchovu. Tohoto roku môžem doplniť, že záujem a poctivá práca študentov, sdružených v rôznych oboroch nášho krúžku, bola odmenená peknými výsledky a čestným umiestnením na rôznych športových podnikoch. O jednotlivostiach sa zmienim neskoršie — môžem však smele povedať, že telesná výchova zapustila dobré korene a že medzi žiakmi vyrastá rad dobre vycvičených borcov.

Povinnému telocviku sa vyučovalo po dvoch hodinách týždenne v každej triede; za počasia len trochu priaznivého sa cvičilo na malom, špatne vyhovujúcom ústavnom dvore, ktorého konečnú úpravu žiaci na podzim dokončili. Na dvore sa pestovala ľahká atletika, najmä však závodné hry, z ktorých hádzaná a podbíjaná udržaly svoj primát. Tohoto roku používali sme pri behu hladkom a štafetovom príhľú Pálffyho záhradu. Vyhovie-li mesto našej žiadosti o prídell tohoto miesta, iste to prospeje nielen šport. úrovni ústavu, ale i zdravotnému stavu nášho žiactva. — K laňským oddielom: k odboru plaveckému, ľahkoatlet., lyžiarskemu a k odboru míčových hier (volley a hádzaná), pristúpily tohoto roku definitívne odbor kanadského hockeya a footballový. Plavci zahájili svoju činnosť už 11. septembra a plávali dvakrát týždenne až do 1. mája, kedy bol basin pre školy uzavrený. Raz týždenne bolo plávanie školské, raz klubové. (Prof. Houdek je predseda plav. odboru Čs. Š. K. Bratislava, a tak žiaci mali možnosť navštevovať trainingy menovaného klubu, kde sa ich mimoškolskému výcviku venoval s nevšednou ochotou náčelník pán Pazourek.)

Výsledky riadnej prípravy bolo vidieť 9. novembra 1930, kedy žiaci plaveckého odboru s veľkou prevahou zvíťazili na Stredoškolských plaveckých závodoch o pohár mesta Bratislavy a získali tým túto cennú trofej nášmu ústavu. 14. decembra 1930 startovalo 10 žiakov nášho ústavu na plaveckých závodoch o pohár A-Zet

Českého slova a prispeli značne k víťazstvu Š. K. Bratislavy (plaveckého odboru). Najúspešnejším plavcom bol žiak V. triedy Tierberger a zomrelý žiak tr. IVa Balík. Lahkí atleti cvičili sa na školskom dvore; z jara presťahovali sa na krásne travnaté hrište Š. K. Bratislavy, kde trainovali pravidelne vo štvrtok a v sobotu, bárs i kedykoľvek mali voľný prístup na závodnú dráhu. V ľahkej atletike získali chlapi tohoto roku pekné výsledky, tak na lesnom behu, poriadanom západoslovenským okrskom pri zahájení ľahkoatletickej sezóny v Bratislave, dňa 22. marca tohoto roku, žiak VIIa Kiššík v behu na 6 km bol prvý; v behu na 2000 m žiak V. tr. Raffay druhý a Holly A. tretí. Tohoto meetingu zúčastnilo sa 19 žiakov nášho ľahkoatletického odboru a počínajúc dvojkom obsadili takmer všetky miesta.

Tento odbor startoval ďalej na závodoch o Mičurov pohár a získal 11 bodov. Najcennejšie bolo víťazstvo Kiššíkovo v behu na 800 m, kde sa v ťažkej konkurencii umiestnil prvý časom 2.14. Na klubovnom meetingu Š. K. Bratislava 14. mája dosiahli naši rovnako pekných výsledkov (Janeček z tr. VI. skočil do diaľky 6.12 m). 24. mája zúčastnili sme sa ľahkoatletických závodov o putovný pohár mesta Skalice a umiestnili sme sa na II. mieste. získavši 43 bodov; isté víťazstvo uniklo nám len nezaradením dvoch lanských disciplín. Na týchto závodoch bežal Janeček 60 m 7.1 vt. a 100 m 11.7, ačkoľvek závodná dráha nevyhovovala.

Dňa 17. mája boli poriadané pod vlajkou A. A. U. na hrišti P. T. E. závody, na ktorých docielili Janeček zo VI. a Pohlodek zo IV. triedy veľmi pekných výsledkov (beh na 100, 200 m, skok ďaleký). 4. júna boli závody nemeckých a maďarských stredných škôl o Morávkov pohár. Umiestnili sme sa na III. mieste. 13. júna usporiadal I. Čs. Š. K. Bratislava závody o atletický odznak; z našich chlapcov Pohlodek dosiahol predpísaných výkonov.

Tohoročná zima priala zimným športom. Odbor kanadského hockeya trainoval na školskom dvore, ktorý bol premenený v klzište, na rybníku pri Železnej studienke a na bratislavských klzištiach. Sohral tri väčšie zápasy, a to s Š. K. Makkabeou 12. I. 4:0; po druhé 15. I. zvíťazil dokonca 9:1. Prehral v trainingovom zápase so Ski-Klubom 6:2. Na školskom klzišti sa bruslilo celkom 16krát; celková účasť bola asi 900 návštevníkov.

14. a 15. februára konaly sa lyžiarske závody v Ružomberku, kde z nášho lyžiarskeho odboru Mandaus z tr. VII. obsadil II. miesto a Obdržálek IV. zo 60 startujúcich. Naša hliadka bola III., štafeta rovnako III. a v závodoch v skoku umiestnili sa E. Peschl v silnej súťaži jako V. skokom 27 m, Mandaus a J. Peschl zúčastnili sa na závodoch vo Vysokých Tatrách (Hubáčkov memorial). Ich štafeta dobehla III. za Baňskou Bystricou a Š. K. Sláviou Praha. Na závodoch Ski-Klubu Bratislava docielil Mandaus v doraste v behu na 10 km najlepšieho času tohoto dňa a Makovička I. miesto III. triedy.

Volley-ballový odbor sohral niekoľko zápasov so Sokolom, reálnym gymnáziom, Ymcou, skautami a obchodnou akademiou. Hral jak na podzimnom turnaji, ktorý poriadala YMCA, tak i na jarnom, poriadanom západoslovenským okrskom podbíjanej a košíkovej. V marci bolo medzitriedne majstrovstvo, dobyté V. triedou.

Hádzaná sohrala rovnako niekoľko mimoústavných zápasov, z ktorých najcennejšie je víťazstvo nad učiteľským ústavom v Modre dňa 1. mája 7:4, revanche v Bratislave skončil rovnako našim víťazstvom.

Football sa hral na hrišti Š. K. Bratislava každú stredu, pod dozorom prof. Houdka a trénera menovaného klubu. Žiaci mali k dispozícii všetky potreby, kabinu i sprchy. Za láskavosť, ktorú preukázala Čs. Š. K. Bratislava nášmu ústavu, dovoľujeme si vedeniu klubu týmto spôsobom poďakovať. Na podzim sohralo sa majstrovstvo ústavu a víťazom sa stala VI. trieda.

Hry pre nižšie triedy konaly sa, jako laňského roku, príležitostne, čo sa dobre osvedčuje, lebo mnoho žiakov je prezpoľných. Jednotlivé odbory však mali presne stanovené dni. Plavci pondelok, football stredu, ľahká atletika štvrtok a v sobotu sa hrala podbíjaná na hrišti Bratislavy, v stredu na našom dvore. Ako z uvedeného je patrné, mali žiaci nielen hodne príležitosti ku hrám a k pobytu na zdravom vzduchu, ale tiež značný výber v rôznych cvičebných odvetviach. Treba ľutovať, že náš ústav sa nemohol viac zúčastniť prezpoľných podnikov pre nedostatok finančných prostriedkov (ústav nemá úhrady, žiaci prevážnou väčšinou sú nemajetní); nedá sa predsa prehliadnuť výchovný význam takýchto zájazdov. Veď šport v najširšom a najlepšom smysle je výlučne demokratický, je vyrovnávatelom triednych rozdielov. Vlastenectvo púta k sebe členov jednej zeme, náboženstvo členov tej istej sekty, šport však všetko ľudstvo!

Rodičovské združenie pri štátnej reálke v Bratislave

sa ustavilo dňa 26. januára 1931. Predsedom bol zvolený p. vrchný radca inž. dr. E. Napravil. Členovia výboru boli z rodičovských radov aj z profesorského sboru.

Sdruženie konalo dve schôdze členské a tri schôdzky výborové. Členská schôdza dňa 24. marca bola uvedená prednáškou prof. J. Houdka: »O význame telesnej výchovy«. Po nej boli účastníci prítomní hodine telocviku, ktorá doplnila teoretický výklad prednášajúceho.

Intervenciami členov združenia podarilo sa urýchliť povolenie potrebného nákladu na vnútornú opravu ústavnej budovy. Sdruženie dúfa, že prinesie ovocie i iná jeho akcia, totiž, aby z bývalej Pálffyho zahrady bola pridelená reálke tá časť, ktorá susedí s jej dvorom.

Samovzdelávajúci krúžok »M. R. Štefánik«.

Samovzdelávajúci krúžok nášho ústavu započal svoju tohoročnú činnosť 10. septembra 1930 zvolením výboru, ktorého predsedom sa stal Habarta zo VI. tr.

Schôdzky boli poriadané každý štvrtok. Na programe boli prednášky o otázkach študentských, kultúrno-politických, literárnych a technických, recitácie básní a prózy, hudobné čísla na klavír a na husle, i jedna francúzska prednáška.

Okrem týchto pravidelných schôdzí, ktorých bolo 17, za priemernej účasti 25 žiakov, poriadal krúžok aj slávnostné schôdzky pre všetkých žiakov v telocvični ústavu: 28. októbra bolo spomenuté dvanásteho výročia našej samostatnosti, 7. marca 81. narodenin pána prezidenta; 5. mája usporiadal tryznu za generála M. R. Štefánika a 12. mája oslávil krúžok smútočnou schôdzou pamiatku básnika Viktora Dyka.

Výlety a vychádzky.

Dňa 23. a 24. VI. Iab: Modra, Červený Kameň a Vysoká (viedol prof. Kadlec). 23. VI. IIb a III. Devín a Devínska Nová Ves (prof. Dolínek a Zdráhal). 24. VI. IIb Devín (prof. Dr. Marušiak). 21. až 24. VI. do Vysokých Tatier, Nízkych Tatier a do Slov. Krušnopohoria; 10 žiakov zo VI. a 7 žiakov IV. tr. (viedol prof. J. Ponocný).

Okrem toho bolo 7 vychádzok prírodopisných a 4 vychádzky zemepisné, 2 vychádzky do mestského muzea a exkurzia do pivovaru, na dve členské výstavy Umeleckej Besedy Slovenskej, na výstavu maliara Reichentalu.

3. Sbierky učebných pomôcok.

Príjem školského roku 1930/31 bol: Zvýšok z roku 1929/30 353.85 Kč, za duplikáty 210 Kč, iné príjmy 108 Kč, príspevkov od žiakov 9000 Kč, mimoriadna dotácia pre profesorskú knižnicu 4000 Kč, pre chemiu 6200 Kč. Celkom 19.871.85 Kč.

Stav sbierok:

Profesorská knihovňa: stav 1930 1033 čísiel, prírastok 66, stav 1931 1069 čísiel. Výdaj 2418 Kč, spolu na ž. kn.

Žiakovská knihovňa: stav 1930 1186 čísiel, prírastok 71, stav 1931 1257 čísiel. Výdaj 580.30 Kč.

Fyzika: stav 1930 633 čísiel, prírastok 8 č., stav 1931 641 č. Výdaj 2418 Kč.

Prírodopis: stav 1930 1473 čísiel, prírastok 56 č., stav 1931 1529 č. Výdaj 1160.60 Kč.

Chemia: stav 1930 880 čísiel, prírastok 13 č., stav 1931 893 č. Výdaj 1160.60 Kč.

Dejepis a zemepis: stav 1931 1125 čísiel, prírastok 2 č., stav 1931 1127 č. Výdaj 677 Kč.

Matematika a dĕskr. geometria: stav 1930 164 č., prírastok 1 č., stav 1931 165 č. Výdaj 580.30 Kč.

Kreslenie: stav 1930 313 čísiel, prírastok 6 č., stav 1931 319 č. Výdaj 677 Kč.

Rôzné: prelimitované 580.30 Kč, použité na žiak. knihovňu.

Sbierka herného a telocvičného náradia: stav 1930 77 čísiel, prírastok 7 č., stav 1931 84 č. Prírastok herného fondu: zbytok z r. 1929/30 92.20 Kč, od žiakov 1080 Kč, od nem r. g. 102 Kč, celkom 1274.20 Kč.

4. Štipendiá.

Štipendiá mali:

1. Z prebytkov pokút dôchodkových: Aleš Bohuslav II., 500 Kč, Miloslav Pekař III., 500 Kč, Jaroslav Kára IVa, 500 Kč, Václav Kosař V., 500 Kč.

2. Zo štipendiá Jána Pálffyho: Ján Kosorinský II., Štefan Klúčik IV., Ján Alena V., Koloman Batla VI., Augustin Šteffek VI., Karol Kiššík VIIa, po 700 Kč.

3. Podpora ministerstva financií: Arnošt Rzehak 3400 Kč.

4. Krajinské štipendiá slovenské: Leopold Morávek II., 500 Kč, Karol Sehrig II., 500 Kč, Karol Valečka II., 375 Kč, Frant. Kiššík III., 1000 Kč, Jozef Slezák III., 500 Kč, Ludevít Bachratý IVa, 1250 Kč, Tarczcius Havlovič 750 Kč, Stanislav Čík IVa, 500 Kč, Imrich Tomaškovič IVb, 1000 Kč, František Klouček V., 1000 Kč, Pavel Gál VIIa, 1000 Kč, František Macháček VIIa, 375 Kč.

5. Podpory stredoškolskej sociálnej pečlivosti pre Slovensko: Karol Kiššík VIIa, 250 Kč, František Macháček VIIa, 500 Kč.

6. Podpory zo Zahradníkovho fondu pre synkov železničiarov mali A. Budejovský IV, Alfr: Passinger IV, Jaroslav Puchta IV, Ervín Peschl VIIb, František Obdržálek VIIb.

7. Štátne študijné podpory: Vladimír Němec VIIb, 500 Kč, Vladimír Vrzal VI., 400 Kč.

Spolok pre podporovanie nemajetných žiakov čs. reálky v Bratislave.

Predseda pre rok 1930/31 nebol zvolený, miestopredsedom bol Karol Hepner, riaditeľ št. reálky, jednatelom prof. J. Šperglóvá, pokladníkom prof. Jozef Ponocný.

Stav majetku dňa 24. júna 1931: nom. 11.100 Kč 6% IV. št. pôžičky, 17.100 Kč 4½% IV. št. pôžičky, 3375 Kč 3% náhr. úpisov. 16.000 Kč 4% pôžičky mesta Bratislavy. Uložené sú papiere u Bratislavskej všeobecnej banky.

Príjmy do 24. júna 1931:

Z výnosu zákl. imania	Kč 2075.45
Príspevky členov	Kč 1877.—
Z podnikov žiakovských	Kč 160.—
Dary	Kč 3200.—
Úroky z imania výdajného	Kč 268.50

Výdavky do 24. júna 1931:

Ošatenie	Kč 2945.50
Knihovňa pauperum	Kč 2151.—
Peňažné podpory	Kč 750.—
Administratívne výlohy	Kč 148.50

V peňažných ústavoch na kn. Kč 1808.25, na šekovom poštovom účte Kč 2847.—, na bežnom účte Kč 4672.85.

Výbor spolku ďakuje všetkým priaznivcom i členom spolku a prosí ich o priazeň i pre budúcnosť.

Vedľa spolku jestvuje šesť fondov pre podporu žiakov z doby maďarskej št. reálky, ktorých účel má byť prispôsobený novým štátnym pomerom. Majetok fondov činí 3108.30 vkladov, 4200 Kč 4½% IV. št. pôžičky a 4900 Kč predválečnej uhorskej renty.

	Trieda										Spolu			
	Ia	Ib	IIa	IIb	III	IVa	IVb	V	VI	VIIa		VIIb		
Narodení 1908	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" 1909	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	1	1	5	
" 1910	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2	2	7		
" 1911	—	—	—	—	—	—	—	1	4	8	2	15		
" 1912	—	—	—	—	—	1	—	4	6	6	6	23		
" 1913	—	—	—	—	—	3	6	7	11	8	7 ²	43 ²		
" 1914	—	—	—	—	—	9	1	24	8 ¹	5	8	55 ¹		
" 1915	—	—	1	3	3	4	11	9	4	—	—	35		
" 1916	2	—	1	3	8	10	8	3	—	—	—	35		
" 1917	2	1	11	5	18	2	3	—	—	—	—	42		
" 1918	4	4	8	13	—	—	—	—	—	—	—	29		
" 1919	13 ¹	15	6	5	—	—	—	—	—	—	—	39 ¹		
" 1920	3	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9		
<i>h) Nepovinné predmety:</i>														
Spev	23	26	27	29	—	—	—	—	—	—	—	—	105	
Cvičenia chemické	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	12	
<i>i) Platy žiakov:</i>														
200 Kč platilo v I. behu	17	6	5	3	8	5	6	10	11	6	4	81		
100 " " v I. "	—	—	—	—	—	1	2	1	—	1	1	6		
200 " " v II. "	9	5	9	2	9	8	14	22	18	15	14	125		
100 " " v II. "	—	—	—	—	—	1	2	—	—	1	—	4		
V I. behu v celku	5430	1250	1000	600	1600	1100	1400	2100	2200	1300	900	16.800		
V II. " v	1800	1000	1820	400	1800	1700	3000	4400	3600	3100	2800	25.400		
Oslobození v I. behu	13	23	24	25	22	23	20	38	29	24	24	265		
" v II. "	16	21	18	27	20	20	13	26	21	14	14	210		
Taxy prijímajúce	560	580	220	140	160	180	60	20	60	20	—	2000		
Príspevky na pomôcky	600	580	580	580	580	580	580	980	820	580	540	7000		
Taxy za duplikáty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	210		
Príspevky na herný fond	90	87	93	87	93	93	87	147	123	93	87	1080		
<i>j) Klasifikácia:</i>	I	II	III	IVa	IVb	Va	Vb	Vla	Vlb	VIIa	VIIb			
1. Dodatok za školský rok 1929/30:														
Opravné zkušky povolené	1	8	9	7	10	4	3	6	4	4	1	57		
Pri zkuške opravnej neobstáli	—	1	—	—	1	—	—	1	—	1	—	4		
Pri zkuške opravnej obstáli	—	7	9	7	9	4	3	5	4	3	1	59		
Ku zkuške opravnej neprišli	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1		
Celkový výsledok 1929/30														
Výborne spôsobilí	13	3	5	1	3	1	4	3	5	2	2	42		
Spôsobilí	29	17	39	21	22	14	13	23	25 ¹	18	19	240 ¹		
Nespôsobilí	3	3	3	6	3	4	6	4	—	3	1	36		
Neklasifikovaní	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
2. Koncom školského roku 1930/31:														
Výborne spôsobilí	2	5	6	7	2	4	3	6	4	6	4	43		
Spôsobilí	11 ¹	17	18	14	15	18	11	21	18	18	15	177 ¹		
Nespôsobilí	8	3	—	—	5	3	8	8	6	2	—	44		
Opravné zkušky povolené	2	1	3	8	7	4	7	9	10	4	7	61		
Neklasifikovaní	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Dodatočné zk. povolené	—	—	—	—	—	—	—	4	0 ¹	—	0 ²	4 ³		

6. Soznam žiakov.

Žiaci hviezdíčkou označení sú vyborne spôsobilí. — Žiaci v zátvorkách vystúpili v školskom roku.
B. = Bratislava. Bydlisko rodičov sa neudáva, keď sa shoduje s rodom žiaka. Č. = zem Česká,
M. = zem Moravskosliezská, S. = zem Slovenská.

Ia. trieda.

1. Karol Amon, Račištorf. 2. Viliám Bánoczay, Budapešť (Maďarsko), Sv. Jur.
3. (Julius Betke, Farná). 4. (Ludmila Bezrová, Dvůr Kr. (Č.), B.). 5. Zoltan Bittera,
Farná. 6. Aurelia Böhmová, B. 7. (Ján Danihel, Uh. Ves). 8. (Martin Danihel,
Uh. Ves). 9. (Štefan Encinger, Dev. Nová Ves), 10. Pavel Fašung, Vajnory.
11. *Eduard J. Fekete, Račištorf. 12. Jozef Fekete, B. 13. Ludevít Glasa, Farná.
14. Eduard Guldán, Farná. 15. Ján Hájek, Stráže, B. 16. Štefan Hanny, Dev.
Nová Ves. 17. Ján Hofštätter, B. 18. Štefan Holzinger, Farná, Ivánka. 19. Julius
Horák, B. 20. Miroslav Chabiča, Opočno (Č), B. (priv.). 21. Ladislav Jakubec,
Lugoj (Rumunsko). B. 22. *František Kleiner, Říčky (Č), B. 23. Zdenek Kleisner,
Zlín (M.), B. 24. (Ján Konečný, Viedeň (Rakúsko), B.). 25. Jozef Kopernický, B.
26. Anna Kormančíková, Čeklis. 27. Jozef Korínek, Stupava, Lamač. 28. Bohu-
slav Krejčí, B. 29. Ladislav Landsmann, Dev. Nová Ves, B. 30. Augustina Má-
ťušová, Račištorf.

Ib. trieda.

1. Ladislav Letko, Bratislava. 2. *Miloš Lukaszewicz, Třebíč, (M.), Zohor. 3. Ján
Malý, Inzersdorf, (R.), Svätý Jur. 4. Julius Mátejka, Šurany, B. 5. Jozef Mazurkovič,
Lamač. 6. Rudolf Mažič, Devínska Nová Ves. 7. Jozef Medňanský, Bratislava. 8. (Ferdin-
and Mendel, Hodonín, (M.), B.). 9. *Jozef Mikeš, Čkyně, (Č), B. 10. Štefan Mózi,
B., Petržalka. 11. Jiří Němeček, Jamný, (Č.), B. 12. *Bedřich Novotný, Viedeň,
(R.), B. 13. Sylvešter Pláteník, Čeklis. 14. Maxmilian Procházka, Sýcina, (Č.), B.
15. Alexander Stoviček, Račištorf. 16. *Juraj Šádek, Rožňava, B. 17. Jozef Škába,
Bratislava. 18. (Karol Šteflovíč, Dev. Nová Ves). 19. František Štěpánek, Praha,
(Č.), B. 20. Jiří Štybnar, Luhačovice (M.), B. 21. (Augustin Turner, Dev. Nová
Ves). 22. Dušan Urbánek, Kralupy n. Vlt., (Č.), B. 23. Viliám Urbašek, Bratislava.
24. Jozef Vaclavik, Bratislava. 25. Julius Vanura, Bratislava. 26. *Antonín Wistřela,
Lipník n. Bečvou, (M.), Račištorf. 27. Zdeněk Zahradník, Louny, (Č.), B. 28. Jan
Zelinka, Kroměříž, (M.) B. 29. Kristian Zeman, Vajnory.

IIa. trieda.

1. (Viliam Ambra, Gajary, B.) 2. Jindřich Baderle, Pardubice (Č.), B.
3. František Baričič, Farná. 4. (Viktor Bednarič, Račištorf.) 5. Aleš Boleslav, Uh.
Hradiště (M.), B. 6. František Boudys, St. Pölten (Rakúsko), B. 7. (Vojtech
Brandis, Šurany, B.). 8. Augustin Deršák, Lázně Bělohrad, (Č.), B. 9. Jozef Do-
břecký, Štěpánov, B. 10. Ladislav Dorogi, Pódbrehy Lehôtka, B. 11. Miroslav
Eminger, Gorná Orechovica (Bulharsko), B. 12. Emil Feldmann, Trutnov (Č.), B.
13. Přemysl Havránek, Klášter n. Jiz., (Č.), B. 14. Karol Hezky, Vrchlabí, (Č.), B.
15. Viliam Hrdlička, Račištorf. 16. Rudolf Ivanič, Račištorf. 17. František Janda,
Pardubice (Č.), Petržalka. 18. *Ján Janošík, Ivánka pri Ďun. 19. *Miroslav Joachim,
Praha (Č.), B. 20. Ján Kavický, Bratislava. 21. (Arpád Kelecsényi, Senec, B.)

22. Miloslav Klička, Banjaluka (Jugoslávia), B. 23. Ján Kosorínský, Pytelová. B. 24. Bohuslav Križko, B. 25. *Karol Läckovič, B. 26. *Pavel Leffler, Senec. 27. Václav Leška, Vajnory. 28. Bedrich Lévai, Viedeň (Rakúsko). B. 29. *Adolf Liébert, Praha, (Č.), B. 30. Tibor Freššo, Štiavnik, B. 31. Vojtech Kliment, Sebedín, B.

IIb. trieda.

1. Rudolf Líška, Lubno (Rakúsko), B. 2. Vít Málik, Wheeling, W. Va. (USA.), Bučany. 3. Karol Maroš, Buenos Aires (Argentina), B. 4. *Bedrich Matzinger, Uřmínce, B. 5. Štefan Menzel, B. 6. Leopold Moravek, Lozorno. 7. *Vlastimil Napravit, Praha, B. 8. *Miloslav Nečvéd, Hřivčice, B. 9. Ján Nosek, Těšice, B. 10. Richard Paulay, Rezzo (Nemecko), B. 11. *Jaromír Procházka, Praha, B. 12. Odo Rössel, Pola (Itália), B. 13. František Schreier, Stupava. 14. Ernest Schulte, Udvarnok, B. 15. Karol Sehrig, Viedeň (Rakúsko), B. 16. Rastislav Sovík, Praha, B. 17. Viliam Stoviček, Račistorf. 18. Tibor Sulovský, Trenčín, B. 19. *Arnošt Suske, Praha, B. 20. Juraj Svätý, Sēnica, B. 21. Imrich Šotník, B., Vajnory. 22. *Karol Špinar, Vlachovo Březí, B. 23. *Ivan Špitka, Lúbina, B. 24. František Turner, Dev. Nová Ves. 25. *Károľ Valečka, Praha, B. 26. Ján Valent, Lozorno. 27. Viliam Vrábel, Hody. 28. Pavel Zachara, Rybky, B. 29. Ladislav Geró, Oroska, B.

III. trieda

1. František Albert, České Křídlovce (M.), B. 2. František Bouda, Mělník (Č.) B. 3. Ján Hapala Szczakowa (Poľsko), B. 4. Katerina Havlová, Dev. Nová Ves, (S.). 5. Otto Höfer, České Budějovice (Č.), B. 6. Adolf Houdek, Hodolany. (M.) B. 7. Margita Hrozeková, Nagymagyar (S.), Pila. 8. Zoltan Hrušovský, Šurany (S.), B. 9. Ján Jakubec, Celje (Jugoslávie), B. 10. Kemeneš Majcichov (S.), Ivánka pri Dunaji. 11. *František Kišík, Kúty, (S.), B. 12. Ján Konček, Krakov, (Poľsko), Račistorf. 13. Juraj Kosorínsky, Pytelová (S.), Račistorf. 14. Anton Mader, Pajštún (S.), Petržalka. 15. Vladimír Machaňkov, Serkuti (SSSR), Gessayovo. 16. Alexander Máfuš, Račistorf (S.). 17. Karol Pláteník, Žilina (S.), Čeklis. 18. (Jozef) Pochyba Nová Bystrica, (S.), Čeklis. 19. František Polák, Hochštetno, (S.). 20. Ladislav Reichsfeld, Vrbovce (S.), B. 21. Bedrich Rišnovský, Bratislava (S.), Komjatice. 22. Bohuslava Robová, Píbram, B. 23. *Jozef Slezák, Chylice (M.), B. 24. Štefan Sloboda, Zohor (S.), Stupava. 25. Maria Studničková, Timošovka (SSSR), Petržalka. 26. (Tibor) Valentovič, Žilina (S.), B. 27. Bedrich Vaněk, Viedeň (Rakúsko). B. 28. Karol Veverka, Praha (Č.), Žilina. 29. Erich Waldsberger, Brno (M.), B. 30. Karol Zlámal, Duhonice, (M.), Senec. 31. Miloslav Pekař, Třeboň (Č.) Daliměřice.

IVa. trieda.

1. *Eudevít Bachratý, Trnava, Račistorf. 2. František Baják, Podvysoká, B. 3. † Anton Balík, Praha (Č.), B., (zomrel 14. VI. 1931). 4. *Alexander Bánovský, Budapešť (Maďarsko), Modrý Kameň. 5. Karol Boško, Čekliš. 6. Štefan Brbuch, Stupava. 7. Alojz Budějovský, Viedeň (Rakúsko), B. 8. František Čík, Čeklis. 9. Stanislav Čík, Račistorf. 10. Vincenc Dotter, Velký Diosek, Malý Diosek. 11. Otto Eckhard, Bratislava, Plav. Sv. Peter. 12. Viliam Fray, Vášárut, Malacky. 13. Ján Gužík, Wendling (Rakúsko), B. 14. *Tarcizius Havlovič, Račistorf. (15. Ladislav Hermann, Velká Slatina, Šoporna pri Seredi, (priv.)) 16. Edita Holzová, Osiek (Jugoslávia), B. 17. Pavel Horváth, Horné Zelenice, Gessayovo. 18. (Karol) Hřečo

Pezinok, (B.). 19. Ludevít Ivan, Beleg. 20. Gejza Jablonský. Hôrka nad Váhom. 21. Rajmund Jarlovský, Hamilton (Ohio), Vajnory. 22. Jaroslav Kára, Praha (Č.), B. 23. Jozef Karlovský, Malá Vieska, Horný Majer. 24. Julius Kleskeň, Malá Vieska, Hajmáš. 25. *Štefan Klúčik, Trlinok. 26. Karol Klusáček, Šala. 27. Jana Kořínková, Špittal na Drave (Rakúsko), B. 28. Olga Moníková, Česká Třebová (Č.), B. 29. Arnoštka Uhýrková, Sv. Hypolit (Rakúsko), B. 30. Ján Bečko, Lopej, R. 31. Vojtěch Jakubík, Spišská Nová Ves, Rajec.

IVb. trieda.

1. Andrej Bálint, Kurim, B. 2. Pavel Dvořáček, Eichgraben (Rakúsko), B. 3. Karol Gál, Hrádek, Dojč. 4. Ladislav Hollý, Velké Leváre. 5. Růfus Krampl, Račištorf. 6. Jaroslav Krejčí, Vamberk (Č.), B. 7. *Pavel Křižan, Kysáč (Jugoslávia), Karva. 8. Ladislav Kuriatko, Podlavice. 9. Jindřich Kužel, Praha (Č.), B. 10. Anton Lednár, Račištorf. 11. Bernard Lednár, Račištorf. 12. Alfonz Lošonský, Trnava, Brestovany. 13. Karol Luhan, Jiříčná (Č.), B. 14. Ondrej Lúza, B., Ivánka. 15. Rudolf Machota, Irbít (SSSR), B. 16. *Jaroslav Nosek, Brno (M.), B. 17. Karol Novotný, Viedeň (Rakúsko), B. 18. *Alfred Passinger, Liběchov (Č.), B. 19. Vilém Pohlodek, Viedeň (Rakúsko), B. 20. Jaroslav Puchta, Viedeň (Rakúsko), B. 21. František Rábský, Chodov (Č.), Čeklís. 22. Ladislav Rozsypal, Kdyně (Č.), B. 23. Jozef Ryba, Škvrňany (Č.), B. 24. Juraj Smetana, Litovel (M.), B. 25. Adolf Šteinberg, Svaljava. (P. R.), 26. Karol Titlbach, B. 27. Imrich Tomaškovič, Svätý Jur. 28. Bedrich Viktorin, B. 29. Joachim Vincek, Kuchyňa.

V. trieda.

1. *Ján Aiena, Veľ. Leváre. 2. Tibor Bedáč, Sadečné, B. 3. Vojtech Bednarič, Račištorf. 4. Michal Berger, Zl. Moravce, B. 5. Pavel Brna, Petrovac (Jugoslávia). Takšoň. 6. Ján Fabian, Handlová, B. 7. Oskar Fabian, Viedeň (Rakúsko), B. 8. Jozef Hladík, Dol. Sytová (Č.), B. 9. Anton Holly, Stupava, B. 10. Ján Houdek, Bělídlo (M.), B. 11. Ludevít Hrdlička, Račištorf. 12. Gejza Javornický, Košice, B. 13. Ladislav Kemeneš, Majcichov, Ivánka pri Dunaji. 14. *Bedrich Klacko, Benešov (Č.), B. 15. František Klouček, Vamberk (Č.), B. 16. Jozef Konrád, Ivánka pri Dunaji. 17. Jaroslav Koreň, Vavrišovo, Čeklís. 18. Václav Kosaf, Zvornik (Jugoslávia), B. 19. Štefan Kosorinský, Pytelová, B. 20. *Ján Kráľovský, Hložany (Jugoslávia), Alžbětin Dvor. 21. František Lackovič, Sv. Jur. 22. Augustin Oravec, Bratislava. 23. *Slavoj Pacák, Krško (Jugoslávia), B. 24. Aladár Párik, Bratislava, 25. Václav Pátek, Praha (Č.), B. 26. Aladár Patsch, Piargy, Biskupice pri Dunaji. 27. *Josefa Pavlínková, Boršice (M.), B. 28. Karol Ponocný, Mladá Boleslav, B. 29. Julius Predáč, Stará Kremnička, B. 30. Alfonz Procházka, Rošindol, B. 31. Alojz Putna, Gross Aigen (Rakúsko), Senec. 32. Eugen Raffay, Šášov. Podhradí, Dev. N. Ves. 33. Oldřich Rolenc, Brno (M.), B. 34. Vladimír Rolenc, Brno (M.), B. 35. Arnošt Rzehak, Velká Úpa (Č.), B. 36. Rudolf Souček, Veselí n. Mor. (M.), B. 37. *Václav Staněk, Pizeň (Č.), B. 38. Karol Strapák, Pezinok, B. 39. Emil Synak, Siladice, Eberhard. 40. Julius Szabó, Bratislava. 41. Štefan Šimek, Veľ. Leváre, 42. Leo Šimon, Praha (Č.), B. 43. Štefan Štastný, Zohor. 44. Evaristo Thierberger, Poia (Itália) B. 45. Ján Valo, Psáry, Zohor. 46. Ludevít Váradi, Račištorf. 47. František Vavrovich, Bratislava. 48. Jozef Vyletal, Seňdražice (Č.), B. 49. Emil Mošat, Horné Obdokovce (priv.).

VI. trieda.

1. Koloman Batla, Zelenč, Dolná-Krupa. 2. Mečislav Bek, Olomouc (M.), B.
3. Viliam Čiho, B. 4. Julius Deák, B. 5. Vojtech Dovín, Viedeň (Rakúsko), B.
6. Arnošt Fleischhacker, Cifer. 7. Emil Fusek, Val. Klobouky (M.), Trnava.
8. František Habarta, Viedeň (Rakúsko), B. 9. Karol Hatvány, B. 10. Dezider Heveš, Potvorice. 11. František Hňup, Hranice (M.), B. 12. Michal Hrdlička, Račištorf. 13. Jozef Chmura, Kubachy. 14. Viliam Ištvánčin, Vrútky. 15. Arnošt Janeček, Uh. Ostroh (M.), B. 16. (Viktor Khandl, Račištorf). 17. *Jozef Kohut, Račištorf. 18. Leopold Kolísek, Immendorf (Rakúsko), Velká Maňa. 19. Ludevít Krampl, Račištorf. 20. Jaroslav Maršálek, Berlín (Nemecko), B. 21. Jaroslav Nový, Hrádek u Královic (Č.), B. 22. Valentín Orlický, New-York (USA), Igram. 23. Štefan Pantl, Lamač. 24. Vladimír Perdek, Vavrišovo. 25. Rudolf Plch, Sarajevo (Jugoslávia), B. 26. Jozef Pochman, Viedeň (Rakúsko), B. 27. Rudolf Polakovič, Račištorf. 28. Ivan Řehák, Čadca. 29. Peter Řendek, Pravenec. 30. *Ján Rob, Příbram (Č.), B. 31. Vladimír Ružinák, Krupina. 32. (Imrich Slovák, Cifer). 33. *Sergěj Šimon, Kijev (SSSR), B. 34. Cyril Šlechta, Tábor (Č.), Sv. Jur. 35. *Augustín Šteffek, Hochštetno. 36. Vendelín Valent, Zohor. 37. Vladimír Vrzal, Praha (Č.), B. 38. Emil Wunsch, Srebrénica (Jugoslávia), B. 39. Alojz Mrva, Báhoň. 40. Rudolf Utěšil, Královo Pole (M.), B. 41. Ladislav Polonyi, Oslány, B. (priv.).

VIIa. trieda.

1. Florian Bednarič, Račištorf. 2. Bohumil Brožík, Jince (Č.), Nové Mesto n. V.
3. Ludvig Březina, Barchov (Č.), B. 4. Karol Častulík, B. 5. Ján Dušek, Budapešť (Maďarsko), B. 6. Vojtech Egem, Kladno (Č.), B. 7. Jozef Flessner, Nem. Wagram (Rakúsko), B. 8. *Pavel Gál, B. 9. Rudolf Gregorička, B. 10. Ladislav Grünbaum, Sv. Kříž n. V., Nové Mesto n. V. 11. Ferdinand Hanzlík, Mošon (Maďarsko), B. 12. Alojz Herchl, Rošindol. 13. Pavel Jeruš, Zvolen, B. 14. František Kadlečík, Ivánka pri D., Farná. 15. *František Karpat, Nitra, B. 16. *Jozef Karpat, Nitra, B. 17. Jaroslav Kasal, Praha, B. 18. *Karol Kiššík, Kúty, B. 19. Jozef Koreň, Vavrišov, Čeklis. 20. Gustav Košfrel, B. 21. *Ján Kouřimský, Tolmiño (Itália), B. 22. Koloman Kovačič, Horná Krupá. 23. Julius Lísek, Nové Zámky. 24. *František Macháček, Sv. Jur. 25. Bedrich Marjanko, Mělník (Č.), B. 26. Jozef Marjanko, Mělník (Č.), B. 27. Ján Mrňák, Pacov (Č.), B. 28. Václav Najman, Svobodín (Č.), Galaňa. 29. Ján Novotný, Jedlany (Č.) 30. (Ján Siegl, Šurany). 31. Ludevít Vachálek, Zohor.

VIIb. trieda.

1. Vojtech Čerňanský, Holíč, Senec. 2. Rudolf Dittrich, Lvov (P.), B. 3. (Boris Horváth, Senica). 4. Jozef Hrušovský, Malé Brestovany. 5. *Helena Joachimová, Ošijek (Jugosl.). 6. (Bella Karlovská, Bridgeporte (USA.), B.). 7. *Eduard Mako-
vička, Nemšová, Maholanka. 8. Harald Mandaus, Viedeň (Rakúsko), B. 9. *Štefan Minarič, Švansbach. 10. Juraj Mrázek, Praha (Č.), B. 11. Vladimír Nemeč, Krasnojarsk (SSSR) B. 12. Ján Nerád, Uhorská Ves. 13. Miroslav Nerád, Moravská Ostrava (M.), B. 14. Juraj Novák, Rokycany (Č.), B. 15. František Obdržálek, Luďin (Jugoslávia), B. 16. Julius Pečuch, Ivánka pri Dunaji. 17. Ervin Peschl, Prostějov (M.), B. 18. Jozef Peschl, Prostějov (M.), B. 19. *Ervin Peter, Miškovec (Maď.), B. 20. Pavel Politzer, Horné Saliby. 21. Jozef Prokop, Budapešť (Maď.), B. 22. Eugen Skarba, Žarnovica, Píla. 23. František Šándor, Trenčín, B. 24. Vítězslav Štěpán, Troubky (M.), Bělov. 25. Alexander Veselý, Piešťany. 26. (Jozef Viršík, B.). 27. Pavel Vongrej, Svätý Peter, Čeklis. 28. Ján Vrablec, Uhorská Ves. 29. Václav Zgusta, Ciezkovice (Pofsko), B.

7. Soznam učebných kníh na školský rok 1931/1932.

I. Bezák: Biblický dejepis, Starý zákon. — Damborský: Krátka mluvnica slov. — Pražák: Čítanka I, 2. vyd. — Pešek-Šikura: Z domova a cudziny I, Moja vlasť. — Nikolau: Zemepis I, slov. — Červenka-Bučan: Aritmetika I, 2. vyd. — Valouch-Murgaš: Meroveda, 2. vyd. — Polívka-Klíma: Rastlinopis, 3. vyd. — Polívka-Klíma: Živočichopis, 3. vyd. — Veselý-Jež: Nemčina I, 2. vyd.

II. Bezák: Biblický dejepis, Nový zákon. — Damborský, ako v I. triede. — Pražák: Čítanka, II. 3. vyd. — Pešek: Z domova a cudziny II. — Nikolau-Ondruš: Zemepis II. — Červenka-Bučan: Aritmetika II. — Valouch-Murgaš: Meroveda. — Polívka-Klíma: Živočichopis, Rastlinopis, ako v I. triede. — Veselý-Jež: Nemčina II.

III. Filkorn: Obradoslovie. — Damborský ako v I. triede. — Gebauer-Ertl: Mluvnice česká I, 11. vyd. — Pražák: Čítanka III, 2. vyd. — Bornecque-Bartošek: Učebnica jaz. franc., I. a II. diel. — Nikolau: Zemepis III. — Pešek: Z domova a cudziny III. — Červenka: Aritmetika III. — Valouch-Murgaš: Meroveda, 2. vyd. — Petíra-Krmežský: Fyzika, 2. vyd. — Veselý-Jež: Nemčina III.

IV. Bezák: Dejiny cirkevné. — Damborský: Mluvnica, 4. vyd. — Gebauer-Ertl: Mluvnice, 11. vyd. — Pražák: Čítanka IV. — Pover-Vojtíšek-Šedivý: Učebnica III. — Bidlo-Hýbl-Šusta: Dejepis I. — Nikolau-Ondruš: Zemepis IV. — Bydžovský: Aritmetika I. — Vojtěch-Bučan: Geometria I. — Petíra-Krmežský: Fyzika, 2. vyd. — Mašek-Nemeček: Chemia pre stredné školy, slov. vydanie. — Matas: Deskr. geomeria, I. diel. — Veselý-Jež: Nemčina IV. — Ústava RČS.

V. Kašpar-Tiso: Apologetika. — Ertl: Čítanka I. — Ertl: Rukoväť, I. a II. diel. — Bujnáč-Menšík: Slov. poetika, 2. vyd. — Bornecque-Bartošek: Učebnice jazyka franc., IV. diel. — Nikolau-Ondruš: Učebnica zemepisu pre vyššie tr. str. škôl. — Bidlo-Hýbl-Šusta: Dejepis II. — Bydžovský: Aritmetika II. — Vojtěch-Bučan: Geometria I, ako v IV. tr. — Klir-Mates: Deskr. geometrie. — Rosický-Trapl: Botanika. — Mašek-Nemeček: Chemia pre stredné školy, II. diel, slov. vyd. — Horňák-Ježek-Kašík: Deutsches Lese- und Übungsbuch.

VI. Pokoj-Žizka: Učebnica náb. kat., diel I. Vierouka. — Ertl-Vlček: Čítanka pre VI. tr., 2. sv. — Menšík: Rukoväť pre 6. a 7. tr. — Bujnáč-Menšík: Slov. poetika, 2. vyd. — Bornecque-Bartošek-Bernard: La littérature par les textes. — Bornecque-Bartošek-Bernard: Grammaire fr. — Nikolau-Ondruš: Zemepis, ako v V. tr. — Bydžovský: Aritmetika, ako v V. tr. — Vojtěch: Geometria pre VI. tr., 4. vyd. — Voldřich-Křačko: Zoologia. — Weigner-Chrappa: Teloveda. — Mašek-Nemeček: Chemia pre stred. školy, III. diel, slov. vyd. — Jeništa-Krmežský: Fyzika. — Horňák-Ježek: Deutsches Lesebuch, ako v V. triede.

VII. Kašpar-Tiso: Apogetika. — Menšík: Čítanka pre najvyššie triedy slov. škôl stred. — Menšík: Rukoväť, IV. diel. — Bujnáková-Menšík: Slov. poetika, 2. vyd. — Pover-Vojtíšek-Šedivý, ako v VI. tr. — Pekař: Dejiny čsl. národa. — Nikolau-Stocký-Ondruš: Čsl. vlastiveda. — Bydžovský: Aritmetika, II. diel. — Vojtěch: Geometria pre VII. tr., 4. vyd. — Mašek B.: Fyzika, II. diel. — Klir-Matas: Deskr. geometrie. — Rosický: Mineralogie a petrografie. — Woldřich-Kratochvíl: Geologia pre VII. tr. R., 2. vyd. — Dratvová: Úvod do filozofie pre reálky. — Nemčina, ako v VI. tr. — Ústava Čsl. republiky.

Pomocné knihy: Brunclík-Machát: Zemepisný atlas. — Valouch-Murgaš: Logaritmické tabulky. — Bydžovský-Vojtěch-Murgaš: Sbierka príkl. — Vlček: Čítanka pre VII. a VIII. tr. — Beringer-Šaunová-Zpěvák: Dodatek, diel I. a II. — Beringer-Šaunová-Zpěvák: Čítanka pre V.—VII. tr.

8. Oznam.

Prijímanie žiakov do I. triedy reálky pre šk. r. 1931/32.

Rodičia, ktorí chcú dať žiaka študovať na strednej škole, oznámia svoj úmysel najneskoršie do konca mája správe ľudovej školy, kde žiak chodí, spolu so žiadosťou o frekventačné vysvedčenie a osobný list. Zároveň oznámia, na ktorej strednej škole bude žiak študovať. Keď ešte pred prijatím žiaka na strednú školu rodičia zmenia svoj úmysel, oznámia to riaditeľstvu tej strednej školy, kam bol pôvodne žiak prihlásený.

K zápisu sa dostavia žiaci 27. júna od 8.—10. hod. a predložia výročné vysvedčenie a krstný (rodný) list. (Bez týchto dokladov bude žiak odmietnutý.) Vtedy riaditeľ oznámi rodičom podľa dokladov z ľudovej školy, či sa má žiak podrobiť zkúške informačnej alebo odbornej.

Informačná zkúška je len ústna. Je to krátky rozhovor so žiakom, ktorým sa má zistiť všeobecná spôsobilosť žiaka k štúdiu. Keď jej výsledok nie je priaznivý, robí žiak aj zkúšku odbornú.

Odborná zkúška je písomná i ústna a robí sa z jazyka československého a z počtov.

Z jazyka československého sa skladá písomná zkúška z pravopisného diktátu a písomného vypracovania krátkeho obsahu prečítaného článku. Pri ústnej zkúške žiak presne a správne prečíta krátky článok, vypravuje jeho obsah a slovne rozoberie dlhšiu hlavnú vetu. Pri tom sa zkušajú i pravopisné pravidlá a základné pravidlá tvaroslovné. Rozbor vetný sa vôbec nezkuša.

Z počtov sa zkušajú štyri základné úkony s číslicami celými (do sta z pamäti, do miliónu písomne) a primeraný úsudok.

Po zkúške žiaci vyčkajú, kým im bude oznámený výsledok zkúšky. Žiaci, ktorí zkúšku složili, dostanú potvrdenie, že boli pri-

jať. Toto potvrdenie si uschovajú a predložia ho pri definitívnom zápise 2. septembra t. r. o 9. hodine, kedy im bude oznámené, koľko budú platiť zápisného.

Žiaci, ktorí sa včas riadne neprihlásili u správy ľudovej školy, môžu byť prijatí len na osobitnú žiadosť, ktorá musí byť podaná riaditeľstvu reálky do 5. júla (kolok 5 Kč). Keď dodatočný zápis bol povolený, koná žiak zkušku 1. septembra (prihláška od 8. do 9. hodiny).

Zápis žiakov z meštianskych škôl.

Rodičia žiaka, ktorý chce prestúpiť z meštianskej školy na strednú, oznámia svoj úmysel najneskoršie do konca mája t. r. riaditeľstvu meštianskej školy a uvedú pri tom strednú školu a jej triedu, kde chcú žiaka zapísať.

K prijímacej zkuške na strednej škole nech sa žiak prihlási u riaditeľstva strednej školy 26.—27. júna a predloží krstný (rodný) list a výročné vysvedčenie. Prijímacie zkušky počnú dňa 27. júna 1931.

Keď označí správa meštianskej školy žiaka za spôsobilého ku vstupu do najbližšej vyššej triedy strednej školy, odpúšťa sa mu pri prijímacej zkuške z náboženstva, dejepisu, zeměpisu, počtov, prírodopisu, fyziky, kreslenia, písania a telocviku. Z francúzštiny a algebry (pri vstupe do IV. tr.) sa robí zkuška vždy. Žiaci označení za výborne spôsobilých nekonajú zkušku z jazyka vyučovacieho; žiaci označení za spôsobilých túto zkušku konajú. Z jazyka nemeckého zkuška prijímacia môže byť odložená na koniec I. behu.

Taxa za prijímaciu zkušku z jedného predmetu 30 Kč.

9. O sdruženíach rodičov.

Ministerstvo školstva a národnej osvety (výnosom zo dňa 19. V. 1930) doporučuje, aby pri školách národných i stredných boli sriadované sdruzenia rodičov. Ich úkolom má byť:

1. pestovať súčinnosť medzi rodinou a školou;
2. radiť sa s učiteľmi o otázkach výchovy rodinnej a spoločenskej a poriadat pre rodičov prednášky, rozhovory, výstavy a pod.;
3. starať sa o podporné inštitúcie pre mládež (stravovanie, šatenie, knižnice pauperum, útulky, zotavovne, prázdninové osady, výpravy a pod.);
4. pomáhať pri úprave školy, pri sriadovaní žiackych čítární, pomáhať pri udržiavaní pravidelnej dochádzky atď.

Každá škola má mať svoje sdruzenie. Riadnymi jeho členmi môžu sa stať rodičia žiakov ústavu alebo ich odpovední dozorcí, mimoriadnymi imí priatelia školy.

Sdruženie sa má síť najneskoršie tretí týždeň po začiatku škol. rokú a zvolí zo seba výbor. Okrem rodičov bude zastúpený vo výbore aj profesorský sbor riaditeľom a profesormi tak, aby tretina miest vo výbore pripadla učiteľom ústavu.

Výbor riadi pravidelnú činnosť sdruženia, pečuje o finančné prostriedky a svoláva aspoň raz za dva mesiace plenárnu schôdzu.

Rodičom bude dovolené, aby niekoľkokrát do roka mali prístup i ku školskému vyučovaniu (v dňoch a hodinách vopred stanovených).

Voči profesorskému sboru má sdruženie rodičov len právo poradné a do vnútornej činnosti školy zasahovať nesmie.

2-32

P

Z - 32